

OTÁZKA NOVÉHO POJETÍ ÚLOHY PŘEKladU A MATEŘSKÉHO JAZYKA VE VÝUCE ANGLICKÉHO JAZYKA: AKTUALIZOVANÁ PODOBA SERR PRO JAZYKY VS. KURIKULÁRNÍ DOKUMENTY V ČESKÉ REPUBLICE

THE QUESTION OF RECONCEPTUALIZATION OF TRANSLATION
AND OWN-LANGUAGE USE IN ELT: THE UPDATED CEFR
FOR LANGUAGES VS CURRICULAR DOCUMENTS
IN THE CZECH REPUBLIC

Eva Skopeczková

Klíčová slova: *mateřský jazyk, překlad, výuka anglického jazyka, plánované kurikulum, obsahová analýza*

Keywords: *own-language, translation, English Language Teaching, planned curriculum, content analysis*

Cíle v ČJ

Cílem našeho výzkumu je zjistit, zda a v jaké míře se nové pojetí úlohy překladu a mateřského jazyka ve výuce cizího jazyka vycházející z aktuální podoby SERR a současné odborné diskuse promítá do výuky anglického jazyka na 2. stupni vybraných českých ZŠ: na úrovni projektovaného (1. fáze výzkumu) a následně také realizovaného kurikula (2. fáze výzkumu). Cílem tohoto posteru je představit výstupy první fáze výzkumu, který se zaměřuje na analýzu kurikulárních dokumentů – RVP ZV a následně vybraných ŠVP.

Teoretická východiska v ČJ

V návaznosti na rostoucí zájem o problematiku mateřského jazyka (a částečně také překladu) ve výuce jazyka cizího dochází v této souvislosti k určitému přehodnocení cílů výuky cizího (zde anglického) jazyka a k postupné změně v přístupu k tomuto doposud poněkud ostrakizovanému fenoménu v rámci

výuky cizího jazyka. Cílem výuky cizího jazyka tak skutečně není stát se „téměř roditelým mluvčím“, ale spíše „komunikačně kompetentním mluvčím hovořícím cizím i mateřským jazykem“ (Kerr, 2019, p. 3). Tento trend ilustruje také aktualizovaná verze SERR pro jazyky, která uvádí mediaci (mezi jazyky) jako jeden ze čtyř základních způsobů užívání jazyka a zahrnuje tak překlad (v písemné i ústní podobě) mezi cílové kompetence (Council of Europe, 2018). Základními teoretickými východisky tak jsou vybrané teoretické přístupy z oblasti didaktiky cizích jazyků a teorie překladu, výstupy výzkumů a studií analyzující současnou situaci s ohledem na využívání mateřského jazyka a také aktualizovaná podoba SERR.

Metodologie v ČJ

Pro celý výše uvedený výzkum volíme smíšený výzkumný design. Pro první fázi našeho výzkumu, kterou příspěvek prezentuje, jsme jako nejčastěji používanou metodu výzkumu projektovaného kurikula zvolili obsahovou analýzu (Maňák et al., 2008, p. 58). Konkrétně tedy pro analýzu nejprve RVP ZV a následně vybraných ŠVP kombinujeme kvantitativní a kvalitativní obsahovou analýzu, kdy nejdříve kvantifikujeme námi vytvořené kategorie (viz aktualizovaná podoba SERR a výstupy odborné diskuse na dané téma) a dále rozšíříme o kvalitativní úroveň (Hendl 2005, p. 252).

Závěry v ČJ

Na základě analýzy námi získaných dat jsme dospěli k určitým závěrům týkajících se toho, zda a v jaké míře se nové pojetí úlohy překladu a mateřského jazyka ve výuce cizího jazyka vycházející z aktuální podoby SERR a současné odborné diskuse promítá do výuky anglického jazyka na 2. stupni vybraných českých ZŠ a to na úrovni projektovaného kurikula – konkrétně tedy v rámci RVP ZV a následně u vybraných ŠVP.

Souhrn příspěvku v AJ

The present poster examines the issue of the role of translation and own-language use in ELT with respect to its current reconceptualization reflected also by the updated Common European Framework of References for Languages (CEFR). In particular, the poster presents the results of the first phase of our research analysing the conception of translation and own-language use in the curricular documents relating to the ELT context at lower-secondary schools in the Czech Republic.

Bibliografie

- Council of Europe (2018). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors*. Strasbourg: Council of Europe. <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-newdescriptors-2018/1680787989>.
- Kerr, P. (2019). The use of L1 in English Language Teaching. Part of the Cambridge Papers in ELT series. [pdf] Cambridge: Cambridge University Press.
- Maňák, J., Janík, T. & Švec, V. (2008). *Kurikulum v současné škole*. Brno: Masarykova univerzita.